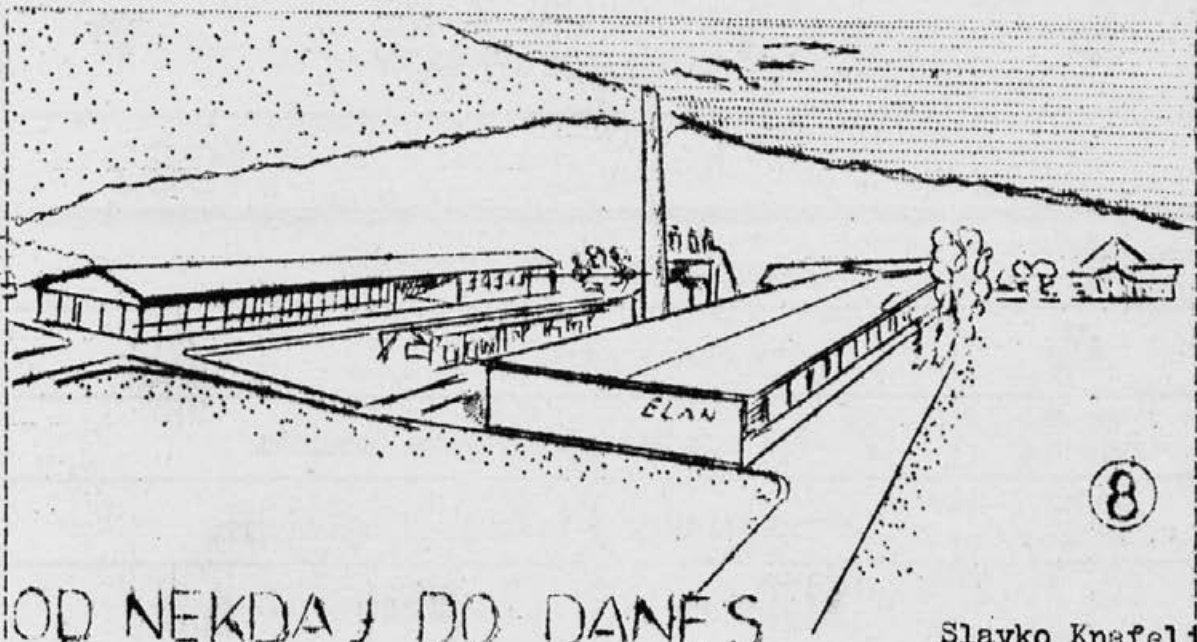

NAŠA ŠMUCINA NAŠA ŠTUCINA

...NA MESEČNO
...NA: UPRAVNI ODBOR
...NA: UREDNIŠKI ODBOR
...NA: SLAVKO KNAFELJ
...NA: REDAKCIJSKI ODBOR
...NA: ANDREJ ČUFER

15. V. 1962

8

OD NEKDAJ DO DANES

Slavko Knafelj

1947

V tem letu se je bistveno izpopolnil -strojni park. Več primitivnih strojev, kot krošne žage, tračne žage, brusilne stroje, so izdelali doma. V večji meri pa se je izvršil nakup. Predvsem poravnalnih, rezkalnih strojev in kombiniranih. Obenem je bila zgrajena nova mizarska strojna delavnica, kjer je zdaj del skladišča gotovih izdelkov - smuči. V podjetju se je organizirala prva pomoč in gasilska zščitna. Že takrat so imeli sindikalno menzo, ki jo je prav takrat prevzela v upravljanje zadruga "Elan".

V tem letu je "Elan" prvič nzstavljal svoje izdelke na gospodarski razstavi v Ljubljani, zagrebškem velesejmu in že celo na tržaškem velesejmu.

Ob koncu leta se je igradila primitivna sušilna lesa. Nabavil se je tudi star osebni avto Buick. Izvršil se je odkup zgradb za primerno ceno 1,2 milij. din, popravil pa je bil izvršeni za okroglo 0,6 milij. din.

Uredili so prve pomožne higiensko sanitarne naprave, umivalnike in stranišča. Tako se je zadruga primitivno in počasi razvila po obsegu in kapaciteti proizvodnje, tako je terjala nujnost, da je dobila drugo gospodarsko obliko. S sklepom dne 23.IX.1947 so združniki sklenili, da postane "Elan" državno podjetje.

Obenem je s tem nastalo vprašanje preselitve obratovanja iz Zgoše v Grosuplje na Dolenjskem, v prostora današnje

vrvarne. Izvršil se je že ogled vendar do tega ni prišlo. Najbrž zaradi slabega zaledja, neprimerne delovne sile, pomanjkanje športnega duha v okolici in slabih terenov za gojitev športa.

"Elan" je bil vključen v prvi gospodarski načrt.

Dočim je bilo v letu 1946 pri 82 zaposlenih brutto proizvodnje 162.000 din na zaposlenega, je bilo v letu 1947 pri 112 delavcih že 49. milij. din ali 436.000 na zaposlenega. Za današnje pomenje je to kaj majhna delovna storilnost, ki pa se je iz leta v leto močno dvigala. Danes že prekoračuje 2 milij. din.

PRVA ELANOVA ZNAČKA

KOLEDAR

1962

M A J

1962

1.	PRAZNIK DELA
4.	OSVOBODITEV BEGUNJ
21.	DAN JUGOSLOVANSKEGA VOJNEGA LETALSTVA
25.	DAN MLADOSTI -- ROJSTNI DAN MARŠALA TITA

VOLITVE V DELAVSKI SVET

D.M.

Na 18. aprila 1962 smo v naši tovarni volili novi delavski svet

V delavski svet podjetja so bili izvoljeni naslednji tovariši in tovarišice

I. za lesni obrat:

1. Biček Stanko	285	glasov
2. Knavs Alojz	282	"
3. Janša Stanislav	279	"
4. Bohinc Janez	275	"
5. Mohorč Franc	275	"
6. Bulovec Franc	273	"
7. Dobravec Ciril	271	"
8. Ribnikar Franc	270	"
9. Košir Janez	269	"
10. Peterman Franc	255	"
11. Pohar Franc	253	"
12. Iskra Miroslava	252	"
13. Švab Valentin	249	"
14. Bratkovič Martin	248	"
15. Kocjančič Slavko	246	"
16. Ulčar Marija	229	"

II. za kovinski obrat:

1. Cerar Anton	243	"
2. Poseva Vinko	220	"
3. Krmelj Janko	184	"

III. za sedlarski obrat:

1. Papler Mirko	122	"
-----------------	-----	---

IV. uprava podjetja:

1. Janč Janez	276	glasov
2. Robič ing. Andrej	261	"
3. Berce Jože	250	"
4. Gašperin Florijan	235	"
5. Pintar Alojz	232	"
6. Škočic Janez	226	"
7. Mežek Frančiška	196	"

Naslednji kandidati niso bili izvoljeni:

I. za lesni obrat:

1. Jakše Frančiška	224	glasov
2. Peternelj Angela	221	"
3. Kočnik Erika	206	"
4. Novkovič Angela	162	"

II. za kovinski obrat:

1. Moč Mitja	115	"
2. Jagodić Stane	111	"
3. Ozmeč Ema	69	"

III. za sedlarski obrat:

1. Iskra Karel	100	"
2. Goričnik Marija	92	"

IV. za upravo podjetja:

1. Mikič Alojz	193	"
2. Mikec Marija	176	"
3. Jenstrle Marija	153	"

Od 446 upravičenih je volilo 350 volivcev ali 78,5 % Od skupnega števila 96 ki niso volili, je le 20 volivcev, ki se niso udeležili iz neupravičenih razlogov, kar znaša 4,5 %. Dočim je bilo za ostalih 76 dokazano, da se volitev niso udeležili zaradi bolezni, porodniških dopustov, udeležbe na seminarjih, ekskurziji, predvojaški vzgoji, zaradi študija, službene odsotnosti, na montaži in zaradi odhoda iz podjetja.

Od 350 oddanih glasovnic je bilo 36 nepravilnih.

Volitve so potekale v najlepšem redu in so bile zaključene po splošnih zakonskih predpisih.

ŠE NEKAJ O ZAKLJUČNEM RAČUNU 1961

/nadaljevanje/

upravna in obratna režija skupaj izkazuje sledeče:

	1961	1960	<u>1961</u> 1960
- znesek režije	276.908	182.863	151,4
- Znesek osebnih dohodkov v izdelavi	77.043	59.728	129,0
- % obratne in upravne režije	359,4 %	307,4 %	117,1
- proizvodnja po prodajni vrednosti	908.615	730.518	124,4
- % režije v prodajni ceni proizvodnje	30,5 %	25,0 %	122,0

Povečana režija v letu 1961 je povečala lastno ceno proizvodov za 5,5% in je tako bistveno vplivalo na dohodek v letu 1961. Iz podatkov, ki so prikazani v prejšnji številki je razvidno, da je dohodek v razmerju do prodaje v letu 1961 nižji kot v letu 1960 in sicer:

	1961	1960	<u>1961</u> 1960
Celotni dohodek	885.559	805.429	110,0
Dohodek	274.070	285.921	95,9
% dohodka v celotnem dohodku	31 %	35,5 %	114,5

Proizvodnja se je povečala v vseh obratih, razen v splošno -lesnem oddeku /TO/ in sicer:

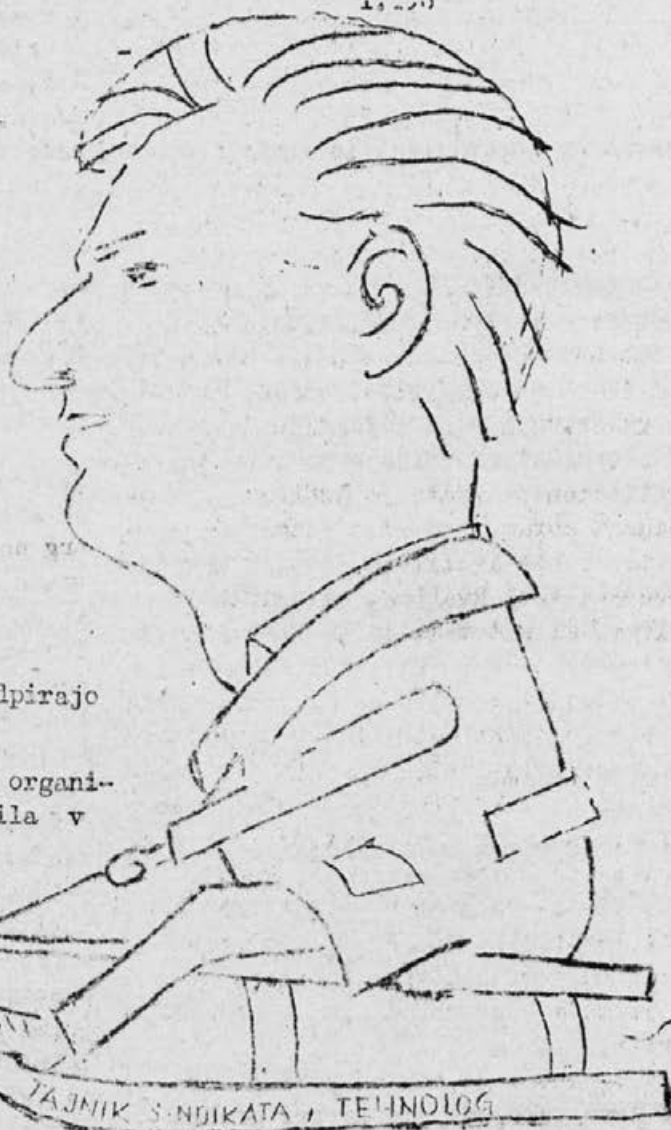
	predelano materiala v 000 din	
	1961	1960
smučarski oddelek	175.822	127.119
splošno lesni oddelek	30.115	34.039
prirež	105.249	96.227
kovinski obrat	46.521	35.079
sedlarska delavnica	26.246	25.460
vse skupaj	<u>381.953</u>	<u>317.924</u>

Na koncu še nekaj podatkov v stroških posrednih obratov in dejavnosti :

	/ v ooo din/	
	1961	1960
kotlovnica	3.877	2.526
sušilnica-temperirnica	5.169	4.309
brusilnica	2.177	1.734
tovorni avto	4.119	2.843
avtobus	4.360	2.410
viličar	2.534	2.920
komunala	1.567	1.130

Iz podatkov je razvidno, da so se povečali stroški vseh pomožnih dejavnosti, kar je seveda vplivalo na povečanje obratne in upravne režije.

L. J.

Camping Selce 1962

Dne 1. junija 1962 se ponovno odpirajo vrata Campinga v Selcah.

V letošnjem letu je sindikalna organizacija predvidela večja popravila v Campingu in to prebarvanje streh, napeljava elektrike s priključki za možnost likanja, britja in kuhanja, ureditev predprostorov, nabava blazin za ležanje in vodo, ležalnike in slično.

Cena enodnevne preskrbe je Din 700.-. Sindikalna podružnica je nadalje predložila, da se zvišajo nadomestila za koriščenje letnega oddiha. Po sprejetju od DSP se bo objavila višina teh nadomestil.

Razporedi in prijave se bodo vršile po ekonomskih enotah, ko bo rešeno vpraša-

BERCE JOŽE

nje letnih dopustov.

Popraveki:

V 7. številki N.S. v članku "Strokovno izobraževanje" je pomotoma izostalo ime štipendista tehn. sred. šole lesne stroke - Presterl Jože.

IZGUBLJEN DENAR

Finžgaš Miha

V tem sestavku želim prikazati koliko je podjetje in s tem vsekakor izmed nas na škodi samo zaradi preozkega gledišča in čuta neodgovornosti pri delu.

Denar določen za operacijo, izdelek v slučaju nekvalitete, ni samo nepravilno izplačan, ampak povečuje še ostale stroške. Že vest sama nam nebi smela dopuščati, da izdelek izdelan do gotove operacije, damo z napako v obdelavo naprej. S tem je vsa pažnja in skrb na predhodnih operacijah brez pomena.

Večina naših izdelkov je iz lesa. V Jugoslaviji se ga približno letno poseka 60.000 m³, kar je oca 20 kratna naša poraba. Kljub temu pa imamo velike težave nabave za naše potrebe. Dobavitelji raje plasirajo les kot polizdelek - deske, frize, morala predvsem za izvoz. S tem si zajamčijo devize.

Naši izdelki pa terjajo po vrhu še zelo kvaliteten les. Zato je nabava še težja. Večkrat moramo pod silo razmer uporabljati slabše kvaliteten les. S tem je ogrožena sama kvaliteta finalnih izdelkov, ki kot taki težko konkurirajo na trgu.

Poleg lesa v izdelku pa mi prodamo tudi naše vloženo delo. Les v Jugoslaviji predstavlja velik narodni dohodek. Zato se je standariziral v JUS - standardu, za lažje enotno nastopanje na trgu. Večkrat smo primorani kupiti les, ki je preostal za izvoz. Po Jugoslovanskem standardu pa naš prevzemalec ne more izbirati le čistega lesa, ki je za nas potreben, ga ne more izbirati.

Prav zaradi tega moramo paziti doma pri lesu tako, da smo že pri grobem razrezu dosledni. Pazimo, da nam ostane za nadaljno proizvodnjo res samo izbran in sortiran les.

Z našim varčevanjem večkrat škodujemo v proizvodnji, ker se zadovoljujemo s slabšo kvaliteto.

Če sumiramo te naše napake že pri razrazu, bi bile naslednje:

1. v skladišče prihajajo fizi z grčami,
2. Razpokami
3. Pirevi
4. Prečne rasti /perciritne/
5. Kožnati /oglica/

In če je samo del teh napak v lesu, pokvari še kvaliteto ostalega, če n. pr. v vsak blok /bund/ pride le en friz z napako.

Res, da pri doslednem sortiranju lesa imeli manjši izkoristek, toda mnogo manj prigovorov na finalnem izdelku in s tem mnogo manj škode.

/nadaljevanje/

KONČNA KONTROLA

Spričo visoke vrednosti naših izdelkov ne moremo dovoliti, da bi prišel na trg najmanjši % slabe kvalitete. Zato imamo 100 % končno kontrolo. Kontrolorji so dolžni po pregledu vsak izdelek žigosati, tako, da se v slučaju propusta lahko takoj ugotovi povzročitelj. Poleg navedenega pa je določena še posebna komisija, ki vzorči vsako mesečno proizvodnjo smuči. Ta potem detajlno pregleda in preizkusi ter sestavi izčrpno poročilo vodstvu podjetja. Namen tega je, da se ugotovi skrite napake v izdelkih, ter da se skrije vse deformacije, ki bi nastale pozneje. S tem je osigurano, da bi v primeru pojava kake skrite napake bila slaba le enomesečna proizvodnja in ne več.

Organizacija tehnične kontrole v tovarni "Elan" še ni dokončna in je še v nenehnem razvoju in izpopolnjevanju.

/Mulej Stanko/

SEJMI, RAZSTAVE IN ELAN

Doberlet Miodrag

Pod naslovom Športni strokovni sejmi in razstave, je zajet tako širok pojem, tako širok asortiman raznih predmetov, da jih prosto ne moreš v prvem hipu dojeti, vendar pa imajo vsi neko tesno povezanost in so nujno vezani drug na drugega. Tako na primer vzemimo športni sejem SPOCA v Kölnu /Zapadna Nemčija/ na katerem sodelujemo vsako leto in kjer imamo prilično dobre posle z našimi inozemskimi kupci, se pojavljajo predmeti za katere niti ne veš čemu naj služijo in kaj naj imajo ti predmeti skupnega s športom.

Ne bi se spuščal tukaj v razne športne panoge, temveč bi se osredotočil v glavnem na zimski in vodni šport. Prodajamo smuči, smučarske palice, hokej palice, sani, vodne smuči in čolne. Navajam le delno predmete, katere prosto izvajamo in za katere je določen interes inozemskih kupcev, toda ti morajo kupiti še vse ostale predmete, ki so tesno vezani na predmete ki jih mi razstavljamo. Tako kupuje taisti kupec smučarske čevlje, smučarske hlače, vetrne jopiče, puloverje, vezi, okovja, rokavice, nogavice, motorje, plavalne obleke, hlačke, razna očala in ne vem še kaj. Vse pa mora biti v skladu z modo za dotično leto, mora imeti določene novosti in mora odgovarjati sodobnim zahtevam, ki jih zahteva določena panoga športa.

Ni lahko, posebno nam ki tičimo več ali manj doma, to se pravi se ne udeležujemo raznih sejmov in razstav. Obiskujemo le nekatere, na katerih se ne more zajeti vse, da bi lahko bili vedno in povsod spredaj z našo proizvodnjo, tehničnimi izsledki, modo in novostmi. V bodoče, da bomo v stanju iti v korak z ostalimi proizvajalci, bo nujno potrebno, da se bomo čim bolj udeleževali raznih sejmov in razstav, na istih pridobili čim več izkušenj za doseganje kvalitetnih sodobnih športnih rekvizitov, katere bo vsak dan težje prodajati na inozemskem tržišču, če bodo ostali na

dosedanji višini.

Strokovni športni sejmi in razstave zajemajo šport - camping - rekreacije - modo - izletništvo - in tako dalje.

Od januarja do decembra vsakega leta se vrše razni sejmi in razstave, ki obravnavajo šport v zelo širokem nam nepojmljivem načinu, seveda pa vse to v zahodnih deželah, ker podatkov iz vzhodnih dežel zaenkrat nimamo.

Tako se vršijo razni strokovni sejmi in razstave:

- v januarju - v Londonu, New Yorku, Frankfurtu, Kölnu, Rotterdamu in Utrechtu
- v februarju - v Genovi, Nürnbergu in Frankfurtu
- v marcu - v Lozani, Dunaju, Bruslu, Milanu, Grenoblu in Düsseldorfu,
- v aprilu - v Lionu, Göteborgu, Münchnu, Bruslu, Parizu, Wiesbadenu, Essnu, Milanu in New Yorku.
- v maju - v Salzburgu
- v juniju - v Friedrichshafenu, Düsseldorfu in Frankfurtu
- v septembru - v Düsseldorfu
- v oktobru - v Münchnu, Düsseldorfu
- v novembru - v Londonu, Parisu in Kölnu
- v decembru - v Frankfurtu

Od zgoraj naštetih sejmov se "Elan" udeležuje le sejmov v Wiesbadenu in Kölnu.

To je prikaz sejmov in razstav, ki se bodo in so se vršili v letu 1962 in ki se izključno smatrajo kot športni-strokovni sejmi.

OPRAVIČILO:

Francelj, zakaj si do sedaj bil vedno predzadnji, danes pa zadnji? Ja...zadnji je zbolel.

NEZGODE

VEŠ NASTANE SPREMEMBE, /PRESELITVE,
POBIRE, ROJSIVA.../JAVLJAJTE PER-
SONALNEMU ODDELKU.

ZOPET KRŠITEV VARNOSTNIH PREDPISOV

R o z m a n Valentin, KV mizar, zaposlen v oddelku TO je dne 20.4.1962 razžagal na kročni žagi lamele za izdelavo reketov. Pri tem delu mu je vrglo komad lesa nazaj, ter mu vrteče rezilo poškodovalo prst leve roke.

Vzrok: Krožna žaga brez cepilnega klina. Je še v bolniškem staležu.

To je letos že drugi primer nezgode, kajti tera je nastala zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov s strani odgovornih oseb v oddelku TO.

Zaradi te nezgode je proti odgovornim osebam zgoraj navedenega oddelka uveden disciplinski postopek.

Ostale nezgode v mesecu aprilu:

K a u r i n Štefan, pomočnik skladiščnika v skladišču gotovih izdelkov je dne 3.4.1962 skupaj s sodelavcem hotel spustiti čoln iz sločaja na tla. Pri spuščanju čolna mu je na robu spodrsnilo. Prst, ki ga je držal v rini na sprednjem delu čolna, mu je zaradi močnega sunka odtrgalo pri prvem členku.

Vzrok: Ni faktorja v delovnem okolju. Je še v bolniškem staležu.

M r a k Janko, VK električar je dne 6.4.1962 hotel pri zagonu ventilatorja ugotoviti smer vrtača. Pri tem mu je vrteča loputa ventilatorja vrgla v obraz prah, ki se je nahajal na višji in mu poškodovala oko. Zaradi kasnejših posledic je moral k zdravniku.

Vzrok: Nesmotern način dela pri posamezniku.

Izgubljenih 13 delovnih dni.

241 moških

218 žensk

459 skupaj

V začasnem delovnem razmerju:

2 moška

2 ženski

4 skupaj

Vajenci: 2 moška.

GIBANJE DELOVNA SILE V APRILU 1962:

V aprilu ni bil sprejet noben novi delavec.

IZ PORUČENJA SO ODŠLI:

1. Jeram Peter, je odšel po sporazumu na lastno željo.
2. Klobasa Ivan, je odšel po sporazumu na lastno željo.
3. Žnidaršič Jože, je odšel po sporazumu na lastno željo.
4. Zupan Zdravko, je odšel po sporazumu na lastno željo.
5. Perko Valentin, je kot upokojenec odšel po sporazumu na lastno željo.

POBOČILI SO SE:

Zajc Bojan - varnostni tehnik

Žmitek Stanislav - mojster prototipne delavnice,

Novo-poročencema, kakor tudi njihovima zakoncema iskreno čestitamo in želimo mnogo sreče in zadovoljstva v zakonstem stanu. Istočasno tudi prosimo, da nam omenjena tovariša oprostita, ker se je po zaslugi ki jo je napravil tiskarski škrat, objava za eno številko našega lista zakasnila.

ROJSIVA:

Rodili so se:

Lepoša Cirili - deček

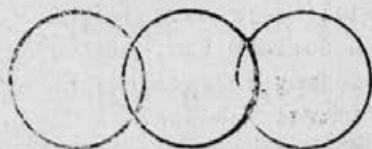
Balovšnik Ignacu - deček,

Grmič Mariji - deček,

PERSONALNE VESTI

STANJE DELOVNE SILE 30. APRILA 1962

V rednem delovnem razmerju:

DOGODKI DOMA

23. marca je tov. Tito odgovoril dopisniku lista "Observer" na vprašanje o novi ustavi, o vlogi neangažiranih držav, o skupnem trgu, o odmevih na XXIII kongres KP SZ, o sovražni politiki Kijajske in Albanije do FIRJ.

3. aprila v Beogradu seja IK CK ZKJ. Na kateri so pod vodstvom tov. Titovi poročila in razširjenih sej IK republik CK ZK. Obpravnavali so tkoče probleme in sprejeli nadaljne sklepe ki se našajo na izvajanje zaključkov razširjene seje IK CK ZKJ.

6. aprila je ZIS odobril osnutek novega zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja.

V Beogradu je bilo 7. aprila zasedanje ZIS, na katerem je podpredsednik ZIS-a Mijalko Todorovič govoril o dosedanjem družbeno-gospodarskem razvoju. Predsednik ustavne komisije Edvard Kardelj pa je poročal o pripravah za novo ustavo, zaradi česar je za največ eno leto podaljšan mandat skupščine. Izglašovan je bil tudi zakon o ustanovitvi komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka podjetij in ustanov.

Na predlog komisije za novo ustavo LRS pod vodstvom tov. Miha Marinka, je tudi Ljudska skupščina LRS na svojem zasedanju podaljšala svoj mandat za največ leto dni. Na tem zasedanju je skupščina sprejela poročilo o delu izvršnega sveta in zaključni račun za minulo leto.

7. aprila je izpred jvensiške Železarnestekla letošnja štafeta mladosti, ki no-

Eribar Francka si čestitke mladine tov. Titu ob njegovi 70-letnici. Na zborovanju na Jesenicah je govoril tov. Miha Marinko.

13. aprila je bila v Beogradu seja ZIS, na kateri so sprejeli navodila o določanju in izvajanju splošnih meril za delitev v organizacijah in samostojnih ustanovah. Poleg tega so na seji sprejeli več predpisov za rednejše finančno podpiranje in izboljšanje likvidnosti v gospodarstvu, predpise o izboljšanju ravnovesja med dohodki in izdatki federacije ter osnutek sprememb splošnega zakona o organizaciji in financiranju zdravstvenih služb.

14. aprila so prispale na avtocesti prve letošnje mladinske brigade.

15. aprila pa je bila v Veliki Plani svečanost, na kateri so praznovali 20-letnico delovnih akcij jugoslovanske mladine.

V Ljubljani je bil 15. aprila zbor Turistične zveze Slovenije, na katerem so poudarili, da moramo imeti razen gospodarskega pomena turizma pred očmi tudi njegov pomen za rekreacije delovnih ljudi.

20. aprila je bila v Ljubljani seja Zbornice za industrijo, rudarstvo, gradbeništvo in promet, na kateri so obravnavali najvažnejša vprašanja v zvezi z dinamično proizvodnjo in izvoza v letošnjem letu. Poudarili so, da je treba izkoristiti čimveč notranjih rezerv.

21. aprila je IO GO SZDL v Ljubljani razpravljala o važnih gospodarsko-političnih problemih in nalogah SZDL v zvezi z njimi.

Ob priliki obiska italijanskega ministra za zunanjo trgovino so se v Beogradu vršile pogajanja o nadaljnjem razvoju gospodarskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo.

26. aprila je bila v Beogradu seja pred-

sedstva Zveze trgovinskih zbornic in predsedstva trgovskih delavcev, na kateri so govorili o ukrepih za stabilizacijo cen na trgu.

28. aprila je tov. Tito odprl novo letališče "Neograd" v Surčinu.

POLITIČNE

BRZOJAVKE

v.f.

1.4. Podpredsednik začasne alžirske vlade Ban Bela se je zahvalil v ZAR za podporo v boju alžirskega ljudstva.

2.4. Novi argentinski predsednik Guido je sestavil novo vlado. V južnem Vietnamu se nadaljujejo obširnejše operacije sil Vietkonga.

3.4. Položaj v Siriji je še vedno nejasen. Severno poveljstvo Sirije je v rokah svobodnih oficirjev. Poveljstva v osrednji in južni Siriji pa podpirajo vrhovno poveljstvo v Damasku.

Ekvadorska vlada je prekinila diplomatske stike s Kubo.

Teroristi OAS v Alžiriji so oropali 7 bank in napadli bolnišnico v mestu Alžiru.

4.4. V Siriji je položaj postal jasnejši. Svobodni oficirji severne Sirije so priznali avtoriteto vrhovnega poveljstva v Damasku.

6.4. V Londonu je bila končana ustavna konferenca v Keniji, na kateri so dosegli soglasje o ustanovitvi koalicijske vlade.

7.4. Ekvadorska vojska je začela ofenzivo, da bi zatrla nastali upor, ker je vlada pretrgala diplomatske stike s Kubo, ČSSR in Poljsko.

8.4. V Franciji se je vršil referendum o De Gaullovi alžirski politiki. Merilci OAS so v 97 dneh letošnjega leta ubili skupaj 3487 Alžircov, ranili pa so jih 7349.

10.4. Člani začasne izvršne oblasti v Alžiriji izražajo zadovoljstvo o rezultatih na referendumu v Franciji.

11.4. Začel se je proces vrni voditelju OAS generalu Jouhaudu, ki je bil pred kratkim aretiran v Oranu.

Vojaški tožilec je zahteval zanj smrtno kazen.

V Ekvadoru prokastrovski gverilci že nadzorujejo področje vzhodno od glavnega mesta Quita.

14.4. Nichel Debre je sporočil de Gaulleu ostavko svoje vlade.

Salanovi teroristi so vsilili splošno stavko v mestu Alžiru.

15.4. Francoski predsednik de Gaulle je sprejel novo vladno listo premiera Georges Pompidoua.

Mednarodno srečanje "za svobodo španskega ljudstva" v Rimu ob 25. letnici španske državljanske vojne, se je zaključilo z velikim zborovanjem.

16.4. Tajna vojaška organizacija OAS trdi, da je Georges Bidault stopil pod poveljstvo generala Salana.

17.4. Na dvaindvajseti seji razorožitvene konference v Ženevi so razpravljali o memorandumu za prekinitev jedrskih eksplozij.

18.4. Začasna izvršna oblast v Alžiriji je organizirala 40.000 ljudi, ki bodo v mnogih alžirskih mestih zamenjale enote francoske armade.

19.4. Katarški secesionist Combe se je z letalom OZN vrnil iz Leopoldville v Elizabethville.

21.4. Po zborovanju grške opozicijske unije centra je bila v spopadih med demonstranti in policijo ranjenih 153 ljudi.

22.4. Vojaške enote ZDA v Južnem Vietnamu so prvič direktno sodelovale v boju proti gibanju Vietkonga.

24.4. Zvedelo se je, da se bo serija ameriških poskusov z jedrskim orožjem začela z eksplozijo atomskih in vodikovih bomb.

25.4. Vrhovni sovjet ZSSR je odobril sestavo nove sovjetske vlade z dosedanjim predsednikom ministrskega sveta Hruščovem na čelu.

26.4. Začela se je napovedana serija ameriških atomskih poskusov na Bahijskih otokih v Tihem oceanu. V Argentini je vojska prevzela vso oblast. Predsednik Guido se je ob podpori vojske polastil diktatorskih pooblastil.

Lesni strokovnjaki v SRBIJI

Rezar Jože

Pred leti je združenje lesne industrije Srbije obiskalo slovensko lesno industrijo. Že takrat, ko so bili na ogledu slovenskih tovarn, so izrazili željo, da bi z zadovoljstvom sprejeli in pozdravili slovenske lesnoindustrijce v Srbiji. Tako je s sodelovanjem društva lesne industrije Srbije in Slovenije organiziralo preko tovrstnih tovarn v Sloveniji ekskurzijo članov kolektiva lesne industrije v Srbijo. S tem je slovenska delegacija vrnila obisk.

Že sam program je bil precej obširen. Saj smo si morali ogledati povprečno na dan po dva tovarni. Kot človek ki malokrat potuje, si predstavljaš da bo to težka in naporna pot. Vesela družba, prijazni ljudje in lepo vreme nam je mnogo olajšalo to dirko, saj smo dnevno prevozili okoli 330 km ali v 6 dneh nekaj nad 2000 km.

V tovarnah lesne industrije Srbije smo videli izdelavo vezanih plošč, panel plošč, potem izdelavo navadnega in laminirane par-keta, embalaže, kosovnega pohištva, televizijskih in radijskih omaric, nadalje izdelavo oken in vrat, vikend hišic in malo poznane "Plakorol" vrata. Te vrata so stvar bodočnosti. So zelo močne in tako lahke, da jih brez težav vzdigneš. Pozornost smo dali tudi žagarskim obratom, skladiščenju lesa, transportu na 26 skladiščih itd. Prav tako je bilo zanimivo pogledati impregnacijo telegrafskih drgov in železniških pragov. Tudi na turistične znamenitosti nismo pozabili. Tako smo obiskali največ zgodovinskih znamenitosti še iz turških časov, kot n.pr. Čele-kulo, razne trdnjave, cerkve, muzeje iz NOB itd. Pa čeprav je človek utrujen od naporene poti, ga oči še vedno vlečejo v novi svet, svet poln novosti, poln poleta, poln mladosti. Kjer koli smo bili, povsod topel sprejem. Izkazali so čast slovenskim gostom in nam prirejali razne krajše izlete v turistična središča.

OBLETNICA

POKOJNEGA MOJSTRA T. POTOČNIKA

K. S.

18. IV. je minulo leto od tragičnega dogodka, ko se je naš dolgoletni član kolektiva Tone Potočnik smrtno ponesrečil pri izvrševanju službene dolžnosti.

Težko je zopet odpirati rane bodisi kolektivno, predvsem pa svojcem, ki jih je ta nesreča najhujše prizadela.

Naš namen je da se ob tej obletnici spomnimo nesrečne družine, žalujoče žene, mame in otrok, da bodo čutili da v nesreči niso sami, da je še kdo ki čuti z njimi, da je še kdo ki jim stoji ob strani. To je tudi naša dolžnost. To smo obljubili Tonetu na njegovih zadnji poti.

Zato je bilo lepo in prav, ko so se na dan obletnice zglasili na domu predstavniki "Elana": direktor, predsednik DS in predsednik sindikata, in najprej položili venec na grob pokojnika,

družini pa so vzbudili zaupanje in s tem dokazali, da ni ostalo le pri besedah, da je kolektiv na dan žalovanja z njimi, da čuti, da z njimi deli težko usodo. Tudi sam sem za hip stopil dan kasneje do njih, ravno ko so se ukvarjali z delom na polju. Žena v črnem in s solzami v očeh, mati skrušena priletna žena, sta vzbudili v meni globoko sočustvovanje. Vendar je obema sijala v očeh iskrica upanja ob pogledu na sina in vnuka Tončka, ki je že pravi korenjak in hodi v šolo. Okrogla in rdeča lica, zelenklobuček, res, kdo ga ne bi bil vesel! Krepko je držal za povečec kot bi hotel reči: "Najstarejši moški sem pri hiši hočem in moram opraviti zaupanje, ki ga imajo vame domači ob hudi izgubi dragega očka." Mlajšega bratca ni bilo zraven. Pač pa je z voza začudeno gledal še drugi

obrazek najmlajše, ljubke deklice, na primeru. Še zdaj mi zvene v ušesih besede las podobno pokojnemu očetu. Pri sreči mlade vdove: "Če bi mi kdor rekel pred le- je zbolelo, vendar se je naš pogovor su- tom dni, da bom to mogla prenesti, mu ne kal le bolj v smeri zaupanja v življenje bi verjela. Tako pa kaj hočemo, živeti pozornosti otrokom in delu. Čas je najbo- je treba za otroke. Toda doma je tako ljši zdravnik in to se je izkazalo v tem prazno.....!"

ALUMINIJ IMA BODOČNOST

Ko je bil aluminij še dražji od zlatasi niti predstavljati nismo mogli koliko in dustrije bo poseglo po tej kovini.

Pred kratim sem obiskal neko tovarno ce- menta. Na industrijskem tiru sem zagle- dal srebrnoblešči tovarni vagon iz alu- minija. To je bil prvenec od tisočdvesto- tih naročenih vagonov te vrste, ki ga je naročilo neko železniško podjetje. Izra- čunali so, da tistih pet ton tovara, ki ga lahko več prepelje, kaj kmalu plača vse naročilo.

Izdelava kuhinjske posode še zdaj ni več nikak problem.

Pred nekaj leti je prišlo nekemu inženje- rju na misel uporabiti sistem gradnje letal pri gradnji mostov. Iz profilirane alu pločevine, debele komaj dva in pol milimetra, so zgradili most dolg 15 metrov.

Po svoji teži je bila konstrukcija pet- krat lažja od enakovrednega jeklenega mostu. Bila je grajena za maksimalno težo 30 ton, vzdržala pa je 270 ton. Poleg tega pa je odporna proti koroziji in jo ni potrebno barvati.

Iz aluminija se danes tudi avtomobilski in letalski motorji. Ameriški avtomobili so uporabljali v letu 1939 povprečno 2 in 1/4 kg aluminija, danes pa že 27 kg tudi več.

Največje uporabe pa je našel aluminij pri gradnjah stanovanjskih in upravnih stavb kot obloga, skelet in instalacije. Prednost je v obstojnosti barv. Tudi "Elan" posega po prednostih aluminija, bodisi za proizvodnjo smučk /metal/ ali smučarskih palic.

Aluminij sestavlja dvaindvajsetino zemeljske skorje. Nahaja se pa samo v spojinah od katerih je najpogostejši boksit, katerega imamo dosti ob naši Jadranski obali. Z praženjem, mletjem, in z raznimi kemiš- nimi procesi dobimo fini prah iz katero-

ga na koncu dektraliziramo izločimo metal- aluminijo.

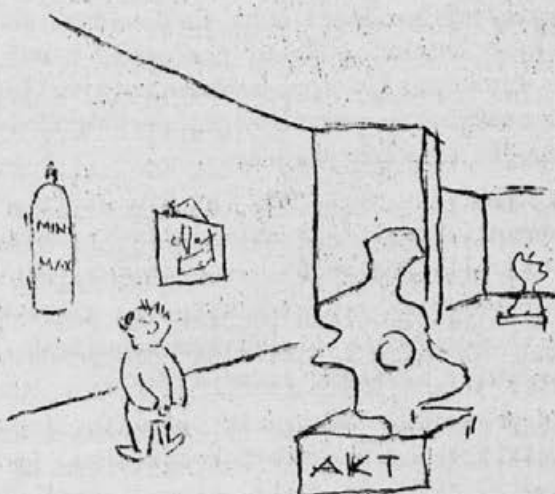
Leta 1825 je danski fizik Orsled labora- torijsko pridobil aluminij. Dobrih pet- deset let je bil aluminij še velika red- kost. Nekaj let pozneje se je dvaindvaj- setletni študent Martin Hall po prezus- pešnem iskanju službe zaklenil v šupo, na vsak način je hotel najti poceni in in- dustrijsko pridobivanje aluminija.

To mu je tudi uspelo, aluminij se na ta način z malenkostnimi spremembami še da- nes pridobiva. Istočasno je pa Francoz Paul Heroult prišel do istega postopka. Prvi je dobil patent za Ameriko, drugi pa za Francijo in Evropo.

Z industrijskim pridobivanjem je cena aluminija padla na dvajsetino njegove prejšnje vrednosti.

Legat Janez

NA SODOBNI RAZSTAVI

M

G

V dobi poplave najrazličnejših kratic bo verjetno gornja komaj vzbudila pozornost, še manj pa zanimanje, čeprav je doba nje-nega obstoja zelo kratka, saj se je ko-maj rodila. MG nima nič skupnega s kako strojnico, temveč pomeni: Miselna Gimna-stika. Prosim čitalca, da si o tej zade-vi ne ustvari vaščj svoje sodbe, temveč se do MG opredeli šele, ko bo prebral ves članek.

Besedo "gimnastika" dobro poznamo, saj je istovetna s telovadbo, ki pravilno gojena krepi telo in baje tudi duh. Kdor dosledno goji gimnastiko telesa ve, da ga treningi vodijo k stalno lepšim uspe-hom in čeprav so pogosto naporni, mu ved-no znova ustvarjajo veselje, zadovolj-stvo, užitek nad treningom samim in pred-vsem nad sodeženimi rezultati. Važno je, da je gimnastika čimbolj pestra, mnogo-stranska in v izvajanju stalna. Telo športnika, telovadca, se lepo razvija, utrdi, postane prožna, odporno proti najtežjim fizičnim obremenitvam in pre-naša napore, katerim bi navaden smrtnik bil komaj še kos.

Tako je z vadbo telesa in verjemi mi, da ni prav nič drugače z vadbo možganov, ali recimo "miselno gimnastiko", kakor sem jo jaz imenoval. Kakor se mišice poveča-jo, ojačajo, da zmorejo fizične napore, tako z umskim treningom pospešimo funk-cije možganskih celic. Ne samo to, s tem ustvarimo prožnost duha in dosežemo do-ločeno rutino. Možgani postanejo z bolj-šo sposobnostjo sprejemanja bolj voljni do reakcij in pristopnejši za komplici-ranejše miselne procese.

Pri tem pa je zanimivo, da nam miselna koncentracija v določeni smeri, pa bilo z ali brez določenega, iskanega uspeha že povzročajo prijeten občutek, ki seve-da ob doseženem, pozitivnem rezultatu izzveni v izrazito zadovoljstvo.

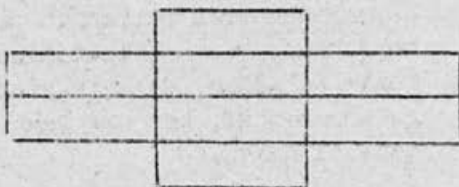
Kakor fizično delo še ni atletika, tako umsko delo ni gimnastika, kajti čim bi postala telovadba sestavni del poklicnega

delo, ne bi bila več to kar je; isto velja za umsko udejstvovanje: čim bi predstavljalo reševanje križank, raz-nih ugank, zapletenih nalog itd. - po-klicno udejstvovanje, ne bi ostalo mno-go od privlačnosti, ki obstoja, dokler bazira na popolni prostovoljnosti.

Malo dolg uvod, dragi čitalec in ver-jetno niti prav posrečen. Pa nič zato. Namen ima vzbuditi zanimanje za MG, opravičiti pojavo iste in biti tolmač moje želje, uvrstiti novo rubriko v naš list.

Predlagam, da bi "Naša smučina" pri-našala redno poleg križanke še uganke ali naloge, katerih rešitev ne zahte-va posebnega znanja, temveč samo nekaj miselne gimnastike. (Tozadevni prispe-vki od čimširšega kroga čitateljev bi bili zelo zaželjeni). V vsaki prihod-nji številki bi potem objavili rešit-ve. Ob tej priliki naj pripomnim, da je nujno objavljati vsakokrat tudi re-šitve križank, kar se je do sedaj iz neznanega razloga opuščalo. Vsakogar zanima v koliko je pri reševanju us-pel. Večina ne rešuje križank zato da bi bila deležna kake nagrade, kar vel-ja tudi za naslednje naloge, ki naj predstavljajo dobronamerni poizkus prispevati k pestrosti našega lista:

- 1/ Od kosa blaga, kvadratne oblike, od-režemo na vseh štirih straneh rob širok 1 cm. Površina odrezanega plaga je 38 cm². Koliko je znašala dožžina kosa predno smo odrezali rob?
- 2./ Naslednji črtež je treba narisati ne da bi svinčnik dvignili, ne da bi šli dvakrat po isti črti in ne da bi križali katero že potegnjeno črto.

- 3./ Maksa vpraša nekdo, kolikš prečk bo imela lestev, katero dela za neko krogovino. Da bi vprašalcu dal priliko za MG mu takole odgovori: "Če se boš vzpel do polovice lestve, nato dve prečki nazaj, nato za polovico vseh prečk lestve navzgor, za štiri prečke navzdol in še enkrat za polovico prečk lestve navzgor, boš stal na najvišji prečki. Iz nevedenega si lahko izračunaš število prečk".

Obilo uspeha in zabave vam pri reševanju želi

NAŠ DOM

A. Č.

Kaj pa Juboflor?

"Juboflor" je nova zidna barva. Ni odporna proti umivanju, pač pa ima vrsto dobrih lastnosti. Eno glavnih pozitivnih lastnosti je ta, da jo, če smo le malo veščji, zlahka sami uporabimo in naša soba bo kar mojs-rsko prebarvana.

Kot za vsako barvo, je tudi za to treba stene pripraviti. Vse razpoke in odpadajoče dele stare barve odstraniti. Na tako pripravljeno steno že lahko pleskamo. Važno pa je vedeti, da "Juboflor" barva ne krije mastnih madežev, to je, če smo imeli na steni vzorec, črto na bazi mlečne barve, nam bo leta vedno probijala "Juboflor" barvo. Pomagamo si na sledeče načine:

1. Stari vzorec, rob in podobno z lopatico popolnoma ostrgati,
2. Steno namilimo, slično kot pri barvanju "na kreda" (Glej Našo smučino št. 6),
3. Neposredno pred barvanjem premažemo stene s 3 - 4 % rastopino GALUNA. Pazi! Ne čakaj, da se rastopina galuna posuši, ker boš tako težko nanesel barvo.

Če si tako pripravimo stene, naš

trud ne bo zaman in soba bo lepa in prijetna.

Priprava barve:

Barva se prodaja suha v vrečicah. V posodo strésemo potrebno količino barve in zalijemo z vodo tako, da nastane gosta kaša. Kaši dodamo po potrebi drugo barvo, tako da dosežemo željeni ton. Ton barve kontroliramo lahko tako, da na papir namažemo že kar kašasto barvo in po ošušitvi vidimo kakšna bo stena. Če smo z barvnim tonom in jakostjo zadovoljni pri prvem poizsu, kaši dodamo še toliko vode da postane gosta tekoča. Če smo sproti dobro mešali je barva pripravljena. Torej tej barvi se ne dodaja nobenega lepila in drugih sredstev za vezanje.

Nanašanje barve:

Kredo smo prvič nanašali s čopičem, drugič pa z brizganjem, kar je zahtevalo drago napravo ki si jo nismo mogli kupiti. Če smo si jo pa sposodili, pa je delo z njo precej zahtevno. Pri "Juboflor" barvi pa je drugače. Barva se nanaša na steno s valjem. Po drugem valjanju - seveda na osnovni posušitvi bo stena popolnoma gladka in brez lis. Če bo barva pravilno goste bomo z malo prakse dosegli da bo pod skoraj nezamazan. Kar je važno za naše gospodinje. Če je pa že kaki madež, pa le tega z vlažno krpo zlahka odstranimo.

Pomladni vonji.

"To-to-ne! Ka-ka-kaj pa-pa-pa po-o-poč-neš po-po-po-leti...?"

"Poleti? Na morje grem."

"Ne-e! Vprašati sem te-te ho-o-tel, Ka-kaj po-po-čneš po-po-leti...?"

"Na morje grem, butelj!"

"Ne-e! Po-po-čakaj, da-da kon-čam! Ka-kaj popopočneš po-po-leti, ko ti no-no-noge že zdaj tako smrdijo?"

VEGINE

BÉGNE

Živimo in delamo na najlepšem področju naše domovine, katero obkrožajo na severu visoke in slikovite Karavanke, na zapadu pa visoki Julijci s Triglavom, pod katerim vrhom lebdi edini naš Triglavski ledenik, nazven zeleni sneg, ki se vztrajno upira toplejšemu podnebjju. Znano je, da se vsi evropski ledeniki manjšajo. Tudi Triglavski ledenik se je v zadnjih 30 - 35 letih precej zožil.

Do koder sega naš pogled nas obkrožajo gozdovi, ki so ogromni rezervar smrekovega in jelovega lesa ter svežega, zdravega z ozonom prepojenega zraka.

Pa vrnimo se k zgodovini Begunj z dvema ohranjenima in tremi porušenimi gradovi. Marsikdo se bo vprašal, kako se imenujejo in kje stoje, ker jih je kar petero. Ohranjena gradova sta vam gotovo znana, to je grad "Katzenstein" (kacianerjev grad) v samih Begunjah, kjer je sedaj bolnica za duševne bolezni in grad "Drnča" v Dvorski vasi v katerem se sedaj nahaja okrevališče "Čuferjev dom".

Porušeni gradovi pa so grad "Kamen" v Dragi, nad vasjo Slatina se nahajajo malo vidne ruševine gradu "Dobrča" (Gutenberg) in v skalah Jamerskega vrha nad žago v Begunjah pa je viden obrambni zid takozvanega Hudičevega gradiča.

Zgodovina gradov in samih Begunj sega nazaj v XIII. stoletje, zato je bilo potrebno poiskati podrobne podatke v zapiskih barona Ivana Vajkarda Valvasorja, to je v debeli knjigi "Die Ehre des Herzogthums Krain", ki je napisana v nemškem jeziku (Slava Vojvodine Kranjske). Prva izdaja je bila natiskana v Ljubljani in Neurnbergu leta 1689. Teh knjig je ostalo ohranjenih zelo malo. Eno teh ima še mati našega sodelavca Legat Janeza iz Bleda, ki jo je rada dala na razpolago. Ivan Vajkard Valvasor je opisal gradove v takratni nemščini, ki je bila precej drugačna kot danes. Da ostanemo čim bolj blizu originalnemu opisu oziroma prevodu,

bo včasih tudi slog slovenščine bolj neprijeten našim ušesom, ki so sedaj navajene lepega slovenskega jezika.

Pa pričnimo:

Grad "Katzenstein" (kacenštajn) last graščakov Katzianarjev leži na Gorenjskem 6 cestnih milj od Ljubljane in nedalež od Radovljice v prijazni ravnici, čisto pod snežnimi gorami. To snežno pogorje povzroča, da je tu svež, dober in oster zrak, ki je na pljučnih bolnim in slabotnim ljudem nevaren in povzročitelj njihovega žadnjega diha. (Kako zmožna mnenje so tedaj imeli o zdravi gorski klimi!)

Ta grad, katerega Kranjci na splošno "Végine" imenujejo, se imenuje tudi "Vigaun", kakor se tudi imenuje okoli gradu ležeča vas.

Okoli leta 1338 je bil ta grad last graščaka in posestnika Melar von Raina. Po smrti tega, je njegova hčerka edinka graščaka Hannsa von Hannsberg, kateremu je Radovljica (Ratmannsdorf) in Wallenberg pripadal, poročila in mu grad "Vigaun" v zakon prinesla. In potem, ko je preživela prvega zakonskega gospoda (kaj v kakšni časti so bili takratni zakonski možje - rekli so jim zakonski gospodje) je graščak Georg Katzianer njen drugi zakonski drug, istočasno z njo postal posestnik tega grada.

Po daljšem času je odložil ime "Vigaun" in po Katzianerjih se je grad imenoval v naprej "Katzenstein" in grofje Katzianarji.

Grad je krasna stavba in se ga ni treba sramovati nobenemu grofu. Ni samo lep grad, ampak tudi velik. Soba so z najlepšimi slikami okrašena. Na dvorišču je velik vodomet.

Takoj za gradom je velik sadovnjak z ribnikom polnim postrvi, ki takoj prilivajo k obali, če se ribniki približajo.

Sadni vrt daje velike količine dobrega sadja. Še bolj te navduši park (Luftgarten), ki je zelo velik in ima v sredini vodomet, ki je z velikimi kamni obložen. Poleti se dobi v bližini mnogo snega za hlajenje vina. (Izgleda, da so ga takrat graščaki radi pili!) Ta sneg se dobi v nedaleč ležečem jarku, kjer ga je v vsakem času dovolj na razpolago. (Iz tega se vidi, da je takrat ležal sneg tudi v poletju dalje časa po jarkih kot sedaj in da so bile takrat hujše zime z več snega kot danes).

Leta 1458 je ta grad petkrat porušil celjski grof Herman. Kasneje so grad zopet pozidali - obnovili in leta 1542 je graščaku Baltasarju Katzianerju v lastništvo pripadel, katerega je njegov bratranec gospod Frančišek škof ljubljanski nekaj kmetov in obrtnikov (takozvanih Ceharjev) iz kranjske fare preselil v Begunje in to proti plačilu 600 goldinarjev, da je mogel zaostale davke plačati.

Ko so bili v letu 1958 iz Radovljice evangelijski pridigarji pregnani je bilo na zahtevo gorenjskih graščakov in deželanov staro pred več kot 100 leti od dveh graščakov Katzianerjev sezidano nadstropje v gradu "Vigaun" oziroma Katzenstein po vdovi Juliani Katzianer predelano v luteransko evangelijsko cerkev. Kot pridigar pa je bil poslan od Dežele Kranjske gospod Georg Dalmatin. Tako so evangelisti imeli zbirališče in službo božjo toliko časa, dokler ni iste vojvoda prepovedal in odpravil.

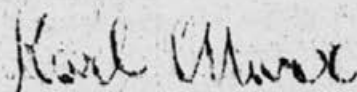
Grad Katzenstein je bil last graščakov Katzianerjev do feformacije vere, nakar so ga dobili v last drugi graščaki. Novi lastnik je pošal graščak Burchard Hitzing. Po smrti tega je bil lastnik sin Ferdinand Ignatius Hitzing. Od tega je leta 1664 zopet prešel v last družine Katzianerjev, to je na graščaka Johann Herwart Katzianerja grofa Katzenstein, ki je bil deželni glavar na Kranjskem in deželni glavar v Gorici. Ko je postal lastnik gradu ta graščak, je bil grad v slabem stanju. On je grad pričel popravljati, a dokončna preureditev ni bila predvidena. Umrl je 13. oktobra 1681 v Ljubljani in bil pokopan v cer-

kvi Sv. Urha v Begunjah poleg grofa Katzensteina. Takrat so našli v rakvi grofa Katzensteina, ki je bil pokopan pred 70 leti poleg kosti tudi zlato verigo z različnimi prstani v vrednosti 100 cekinov (dukatov), kar je bilo podarjeno cerkvi. Poleg je ležalo tudi 1 par svilenih nogavic, katere si je prilastil cerkveni služabnik (Syndicus) Jacob Joenetz, ki jih je kasneje prodal za dva goldinarja.

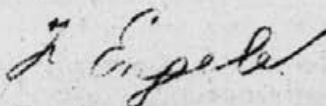
Po imenovanem grofu Johann Herwartu ostala vdova gospa Eva Aescenta rojena grofica Kefenhuellerin je zidavo gradu dokončala.

(nadaljevanje sledi) Kavčič Ivan

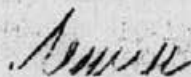
PODPISI SLAVNIH MOŽ

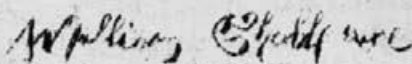
Marx

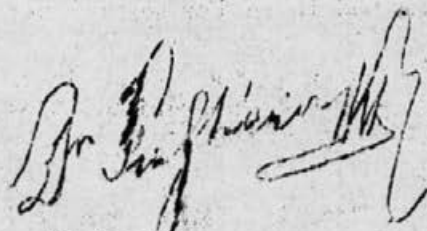
Engels

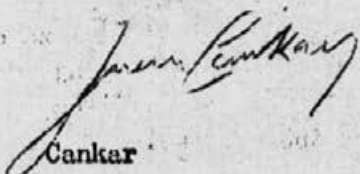
Lenin

Shakspeare

Prešeren

Cankar

EKSKURZIJA V AVSTRIJO ŠVICO IN ITALIJO

7

Mulej Stanko

Občudovali smo razkošne stavbe bogatih meščanov beneške države. Ogleдали smo si Do-žovo palačo z mostom vzdihljajev, trg sužnjev, ter cerkev sv. Marka. Le-ta je sestavljena iz nanešenih delov iz vseh krajev benečanskih poho-dov. Posamezni deli cerkve so rumeno svetleči, kar so nam pojasnili, da je obloženo z naropanim zlatom. Vrnili smo se peš preko številnih mostičkov do Piazza le' Rôma, od koder nas je od-pešjal avtobus. Klub slabemu vremenu in večeru, so Benetke napravile na nas močan vtis.

Za zadnji dan našega potovanja smo imeli v programu ogled topolovih plantaž ob rekah Piavi in Tagliamento.

Topolove plantaže goje na sledeč način: Zelo slaba, z grmišči porasla in močvirna zemljišča so najprej popolnoma počistili. Napravili so tudi izsuševalne prekope. S traktorji so ta zemljišča preorali in zrigolali. Na približno vsakih 3 m² so posadili topolove sadike, posebnega klona (214), ki tu najbolje uspeva. Sadike so bile vzgojene v drevesnicah do višine okoli 1.20 m. Med te sadike se prvo leto poseje pšenica, ki obrodi do 40 mq/ha. Isto se ponavlja tudi drugo in tretje leto, ko je pridelek pšenice radi sen-ce zraslih topolov manjši. Naslednje leto se poseje detelja, ki se kosi nekaj let. Popoli zelo hitro rastejo in v 15 letih so s cca 1 m³ lesne mase zrali za posek. Ves proces se zopet ponovi. Lesna masa se uporabi za celulozo. Tak način gospodarjenja do skrajnosti izkorišča zemljišča, daje pa tudi izredne dohodke.

Ob tej priliki smo si ob izlivu reke Tagliamento v morje, ogledali tudi novo urejeno plažo Lignano. V borovem gozdiču so napravili weekend hišice,

obala je plitva in polna mivke, vse to pa so povezali s cesto. Kaj lepšega si turist željan sonca in morja, res ne more želeti.

Že smo prešli reko Sočo, ki se tukaj široko razliva in nima več tako lepo modre barve. Na levi strani nam oči obvisijo na gričku, pravijo da je to Doberdob. Ima kraški značaj in je znani iz prve svetovne vojne.

Spotoma še bežen pogled na mesto Tržič z velikimi ladjedelnicami. Štivan, prva slovenska vas je že za nami. Strma in slikovita slovenska obala je res čudovita. Pozornost vzbudi ob obali ležeči grad Miramar, ki ima lepo urejen park. Še nekaj vožnje in že smo prispeli v Trst. Nekaj-urni postanek in ogled mesta. Ogleдали smo si stari del s centrom. Ker je bila ravno nedelja popoldne, na ulicah ni bilo prometa. Mesto je dokaj sočidno, čisto z lepimi stavbami.

Naš čas je potekel in preko Opčin smo kmali prispeli na ital.-jugoslovansko mejo. Zopet obmejne formalnosti in po dolgi vožnji smo zavozili na domača tla. Prišli pa smo do spoznanja, da je lepo potovati po tujih deželah, ogledati si njih značilnosti, toda doma je najlepše.

K O N E C !

Rešitev križanke 7.štev.

Rešitev je prišlo 24, pravilnih je bilo 11.

Komisija: Pintar Alojz
Mencinger Zdenka

- 1.Nagrada: Gašperin Cilka
- 2.Nagrada: Dobida Majda

ENERGIJA ČLOVEKA

Take preizkušnje kažejo kako je naš organizem v napetih situacijah sposoben maksimalnih naporov, odnosno izdržanja. Normalno so globlje plasti naše energije pod zapovedjo naše volje. Težave so pa tisti razlog, ki nas prisili, da se tedaj poslužimo z našo voljo in tako mobiliziramo rezerve naše energije. Tako stopimo v boj s težavami in jih premagamo. Ena sama trdna volja, odločitev kot na primer - vstrajati pri čisto porajajoči se iskušnji pri - ne, ali pa izvršitev posebno hrabrega dejanja, lahko energijo človeka skozi dneve in tedne dvigne, da v tem času vrši nepričakovana in občudovanja vredna dela. "Pravkar sem se bil odločil, da si odprem steklenico in se napijem" - mi pripoveduje neki človek, - "nakar iznenada poletim proti vrtu in jo razbijem. Verjemite mi, da sem se počutil zatem tako srečnega in svobodnega, da dva meseca nisem okusil niti kapljice".

Izkušeni poznavalci duše so našli sredstva za šolanje volje, da bi bila človeku stalno odprta vrata k globljim plastem njegove energije. Tako je naštudirena metoda, s katero se vsak čas vsak sam lahko odloči ravno k najtežjim nalogam. Ta "umetniža" je sledeča:

DAJEM SAM SEBI ŠTEVILNO ČASNO BESEDO, da bom to ali ono izvršil, odnosno ne bom izvršil.

Naravno, da s tem "pripomočkom" moramo ravnati skrajno varčno - in če smo si samemu sebi zadali besedo - mora pa biti ista neprekljivljiva!

Z našim "energo-gospodarstvom" postopamo prav tako kot z prehrankom. Fiziologi govorijo o ravnoteži prehrane, če telesna teža človeka ne kaže nobenega nihanja. Prav tako lahko vspostavimo storitveno ravnotežje pri zelo različnih delovnih nalogah, če so taka dela telesnega, duševnega, moralnega ali srčnega izvora. Naravno, da obstojajo

gotove meje. Drevje ne raste do nebes. Mimo tega je pa dejstvo, da mnogi ljudje pri skrajni porabi svoje energije tak delavni tempo iz dneva v dan brez škodljivih posledic vzdržijo, če so sicer pogoji za delo pristojni in zdravi. Večje črpanje lastnih izvorov energije ne uničuje človeka, ker se nanj organizem privadi, odnosno priuči. Organizem se vedno regenerira v isti meri kot je poraba njegovih moči. Naglašam - v isti meri - pač pa ne v istem času. Človek, ki opravlja težka dela, ne rabi prav nič več spanja kot pa postopač. To nam dokazuje sledeči poskus: Trije mladi ljudje so morali skozi štiri dneve in noči biti budni, nakar jim je zatem dovoljeno, da se naspijo. Vsa trojica se prebudi povsem sveža in celo tisti, ki je najdalje spal, ni spal dalje kot eno tretino več kot sicer normalno spi. Iz tega zaključujemo, da so našem organizmu naložene rezerve energije, ki stojijo vsakomur na razpolago, samo da človek ne poseže za njimi še daleč ne do meje tistega kar bi lahko.

KONEC!

Sreča v nesreči.

"Janez, slišal sem, da si v loteriji zadel!"

"Mam!"

"No, čestitam; na kakšno številko si pa igral?"

"72."

"In zakaj ravno 72?"

"Veš, nedavno se mi je vso noč sanjalo o samih osmicah. Tudi to se mi je sanjalo, da je $8 \times 8 = 72$, pa sem sanjam verjel - in zadel.

Uradni slog.

"V kakšnem stanju ste našli umorjenčev truplo?"

"V mrtvem, gospod komisar."

Sport

Oto Mencinger

Orodna telovadba

Dvoboj telovadnih reprezentanc Jugoslavije in ZSSR.

Ekipno zmago si je priborila reprezentanca ZSSR. Med posamezniki je bil najboljši naš Miro Cerar.

Smučanje

Tradicionalni mednarodni veleslalom na Okrešlju.

Pri članih je zmagal Schaflinger, pri mladincih Košič, pri članicah Schöfflinger in pri mladinkah Malavšič. Ekipno: prvi Tržič, druga Koroška, sledijo Triglav, Celje, Branik, Olimpija, in Zagreb.

Zlet gorenjskih kolektivov na Sorški planini:

Tega tekmovanja se je udeležila tudi naša ekipa iz Elana in sicer pri moških: Cvenkelj Franc, Perkovič Franc, Peternelj Janež, Arh Anton in Mencinger. Pri ženskah pa: Dobida Majda in Pristavec. Naši tekmovalci so bili tokrat zelo uspešni saj so si priborili dva pokala kot ekipe. Pri članih nad 35 let Cvenkelj in Mencinger in pri članicah do 35 let Dobida ter Pristavec.

Nogomet:

Cr. Zvezda : Barcelona	0 : 2
Madžarska : Urugvaj	1 : 1
Švedska : ZSSR	0 : 2
ZSSR : Urugvaj	5 : 0
Cehoslovaška:Flamengo	4 : 2
Urugvaj : Škotska	3 : 2

Naš državni prvak v nogometu pri nas je postal "Partizan" z 31 točkami.

Moto šport:

Mednarodne speedwaj dirke v Crikvenici:

V zelo močni mednarodni konkurenci so Jugoslovani prekosili same sebe, saj so zasedli tri prva mesta. Prvi Drago Regvart, drugi Perko, tretji Babiš. Za njimi so se zvrstili: Bossner (A), Kališnik(J),

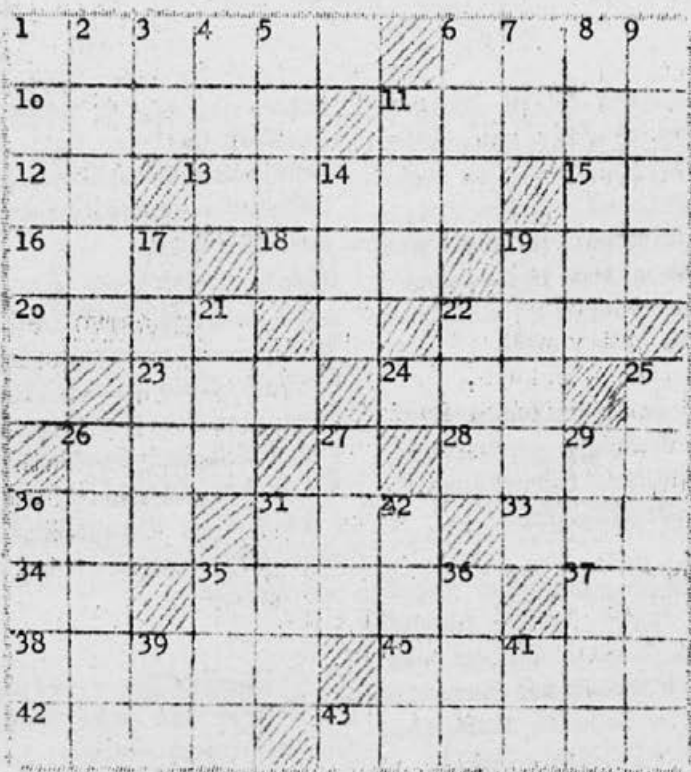
Schwingschlägel (A), Hartl (A), Jakov (ZN), Visočnik (A) itd.

KOMU pošiljamo NAŠO SMUČINO

Občinski ljudski odbor Radovljica
Občinski sindikalni svet Radovljica
Občinski komite ZKS Radovljica
Okrajni ljudski odbor Kranj
OLO Oddelek za gospodarstvo Kranj
Okrajni komite ZKS Kranj
Okrajni sindikalni svet Kranj
"POLET" Ljubljana
Delavska enotnost Ljubljana
"DELO" Pod. Kranj v roke tov.Pogačniku
"LIP" Bled
Gozdno gospodarstvo Bled
"VERIGA" Lesce
"ALMIRA" Radovljica
"SUKNO" Zapuže
Občinski komite LMS Radovljica
Okrajni ljudski odbor Kranj LMS
Uredništvo "PLANIKA" Kranj
Stroj Rudolf Zagreb, Kvaternikov trg 1
Dušan Rebolj novinar, Kranj Koroška 16
Zavod za zaposlovanje delavcev Rad.
Doberlet Miodrag - arhiv
Volčanšek Anton - knjižnica
Pretnar Karel Bled, Kolodvorska 23
Uredništvo "Sava" tov.gum.izdel.Kranj
Žičnica Vitranc v roke - Vid Černe
Roblek Cilka zdravilišče Predvor

NAGRADNA KRIŽANKA

VODORAVNO:

1. iglasto drevo, 6. človek odporen proti nalezljivim boleznim, 10. strah pred nastopom, 11. žel. postaja med Kranjem in Jesenicam, 12. kartaški izraz, 13. prijeten vonj, 15. izvršni komite, 16. žensko ime, 18. naziv podjetja v Cirknem, 19. očka, 20. naša reka, 22. hoditi, 23. naplačilo, 24. z njimi gledamo, 26. življenska tekočina, 28. bog ljubezni, 30. števnik, 31. plemiški naziv, 33. ali (srbohrvaško), 24. pesem, 35. neprijeten kadar piha, 37. začetek Italije, 38. Hrvaški pisatelj, 40. niso lahki, 42. nogometaš Zagrebškega Dinama, 43. alkoholna pijača.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 7. ŠTEV.

VODORAVNO:

Kanon, Ike, anoda, ropar, pravo, ad, silos, mezda, ko, rok, SOS, sol, da, TNZ, Amur, Gagarin, Siam, vi, ja, in, IT, Fo, ajda, Gomulka, oven, naj, por, Škot, JLA, KN, sedaj, Avila, jv, varen, Elan, Ignac, Leicester (MENCESTER)

NAVPIČNO:

1. poželjenje, 2. del očesa, 3. kartaški izraz, 4. žensko ime, 5. igralne karte, 6. tuje žensko ime, 7. mestni odbor, 8. voditi, 9. nakateri, 11. stara mama, 14. moško ime, 17. pripadniki starega plemena, 19. najmanjši delci snovi, 21. mera za površino (mož.), 22. letoviški kraj pri Opatiji, 25. človek, ki se ukvarja s kritiko, 26. junak povesti Franja Levstika, 27. krade, 29. lepo vedenje, 30. tank srb, hrvaško, 31. vzročni veznik, 32. čista teža blaga, 35. prevozno sredstvo, 36. reka, 39. polovica Zetó, 41. Jug. železnice (narobe)

Sestavil: Matjašič L.

NAVPIČNO:

ar, nos, opis, nalog, ki, arzen, nada, ova, do, Karavanke, rosa, pelinkovec, Kozmonavt, Damijan, morilka, Knafelj, Ku, Sa, Ti, rja, sto Dj, godec, Oran, uš, VJ, Pera, San, las, Ant, VG, EE.

VRTIČKARJI !!

Knafelj Slavko

Mnogi naši sodelavci imajo okrog svojih domov manjše vrtičke, gredice, sadno drevje, čebele. Malo za zabavo malo zaradi povrtine, sadja ipd., urejajo te svoje krpe, večkrat tudi zaradi cvetja in s tem izgleda na dvorišču. V mesecu maju je nujno opraviti pri tem nekaj del:

1. Vsako travo je pokositi predno odcvete. Po košenju je travnik polito z gnojnico razredčeno z vodo in superfosfatom.
2. Vrt naj bo maja popolnoma obdelan in zasajen, robovi potov porezani pota osnažena in posuta. Sejemo vsa semena in pri vskalitvi škropimo = z 2 % galico - čebulo, kumarice, melone in paradižnike. Paziti je na pletev in okopavanje. Po vsakem dežju vrt plitvo okopljemo. Zalivamo s postano vodo v roku 2-3 dni.
3. Sadnje zgodaj obrežemo, okopljemo kolobarje okoli drevja. Cepimo. V sadovnjaku škropimo po cvetenju jabolka in hruške proti glivičnim boleznim (škrlup, monilija, listna pegavost itd.) z 1-2 % žvepleno apneno brozgo ali s 3/4 % do 1 % "Sumbaritom" ali 1/4 % "Sumoporolom", ali pa z 1/4 do 1/2 % bordojsko brozgo ali 1/2 do 1 % bakrenim apnom ali 1 % "Pomarsolom". Tem pridamo za istočasno zalivanje raznih živalskih zajedalcev še 0,4 % svinčenega arzenata, ali 1 % "Pepeina" (0,2% Gesarol 50 ") ali 0,05 % do 0,1 % "Fosferne 20" (češpljeva in jablanova grizlica, listna ušica, sukači, majski hrošči, lubadarji).
4. Kdor pa goji tudi krompirček, vsaj za sproti ta naj se brani kolordškega hrošča s tem, da praši z "Bentoxom" ali škropi s 1 % "Pepe-

inom" ali 0,3 % "Perfektanom" ali "Gesarolom 50" pa tudi lahko z 0,7 % svinčenam arzenatom, ki ga dodamo 1 % bakreno - apneni brozgi proti krompirjevi plesni.

Ostale škodljivce (bolhača, sovke, pesnega mrharja) uničimo, če prašimo ali škropimo z zgoraj naštetimi škropivi. Listno ušico na raznih vetrinah zatiramo uspešno z nikotinskimi pripravki (2% tobačni izvleček) ali 0,2 % "Perfektanom ali 0,5 % " Fosferno 20 " (14 dni po škropljenju s "Fosferno" ne smemo uporabljati poškrapljenih rastlin za hrano.

5. ČEBELARSTVO v večini naših krajev je v maju ali juniju najizdatnejša paša. Ob primernem vremenu čebele pridno berejo na kadulji, akaciji, listni mani, na iglavcih in raznih račah. Gledati moramo, da se do glavne paše družin ne loti rojilno razpoloženje. Močnim plemenjakom moramo zato nuditi dovolj prostora, da se razvijajo. V medišču nastavimo satje po navadi ob cvetenju sadnega drevja, v aprilu ali pa šel-e po ledenih nočeh v maju. Dotlej pa še vedno vstavljamo v plodišče satnice in nudimo čebelam možnost, da gradijo. Mnogi čebelarji v tem času prestavljajo. Ko je v plodišču zaleženih 7 do 8 satov, prestavijo 2 do 4 sate s pokrito zalego iz plodišča v medišče. Na vsako stran prestavljenih zaleženih satov damo po 1 meden sat, medtem ko obnožinski sati ostanejo v plodišču. Namesto odvezetih zaleženih satov vstavijo v plodišče na vsako stran gnezda prazne sate ali satnice. Večina čebelarjev prestavlja postopoma pred nastopom glavne paše, da s tem prepreči rojenje. V ta namen imejmo pripravljene primerne prazne pamje! Nekateri čebelarji uporabljajo gradilne lestvice, ki jim kaže razpoloženje družine. Satje vgradilni letvice vsakih 6 do 8 dni izrežejo. Čas vzreje matic je tu! Pazimo na roje!